

N°. 23.

Seftdeenâ, 5. (17.) Juni

Malfa par gabdu 1 rubl.

1871.

Par sinnu.

Latweeschu draugu beedribas lohzekti weenas gauſchi waijadſigas norunnas un apſpreeſchanas deht teek luhgti jo pilnâ ſkaiâ fanahkt Jelgawâ, Poſtel kunga nammâ 14tâ Juni pulkſten 4rôs. Tee beedri, kas tai weetâ un tai deenâ nebuhtu warrejufchi fanahkt, teek luhgti, tahs paſchas norunnas deht Nihgâ ſapulzetees 15tâ Juni, pawallari pulkſten 7ôs, muſeumâ.

N. Wielenstein,

Latw. draugu beedr. presidente.

Widſemmes ſkohlmeistereem darru ſinnamu, ka ta ſaeſchana Turraidâ tiſs noturreta 30tâ Juni

N. v. Klot,

Widſemmes ſkohlmu preeſchneeks.

Rahditajs.

Geſchſemmes ſinnas. No Nihgas: krohna muifchu nowehrteſchanas komiſſiones darbs, — willas tirgus, — Keisera reiſoſchana, — ſemmluhpibas iſrahdiſchana. No Lehrpatas: pahr uggunigu gaiſa-lohde. No Pehterburgas: ſultans ordenti atſuhitijs Keiſeram.

Ahrſemmes ſinnas. No Wahſſemmes: meera-ſwehtki, — Braunſchweigas krohna mantoſchana, — Döllingera zibniſchanaſ. No Franzijs: ſajulſchanaſ iſlihdſinajahs, — wehl dauſs pohſta ic. No Stalijas: pahweſta ammata-ſwehtki, — pahr walbiſchanaſ pahrwaddaſchanoſs us Rohmu. No Perſijas: pahr baddu. No Taſchlendes: pahr dumpoſchanoſs.

Jaunalahs ſinnas. Latweeſcheem un winn draugeem. Kahds wahds par augſchalla Kurſemmi. Par atbildu teem Lehrburgas-Turraides draudſes lohzekleem, kas M. w. 18tâ nummurâ pateizibu iſteikufchi. Sinna Latweeſchu ſemlohpem un arrojeem. Grahmatu ſinna. Nihgas Latweeſchu beedriba. Naudas tirgus.

Geelikkumâ. Tſchiggans. No ſtarki ſcho pawaffar ſtabhſta. No gutbeem. Par rohſchm. Kriſtaps un Jahnis. Smeellu ſtabſtini.

Geſchſemmes ſinnas.

No Nihgas. Ta wiſſu-augſtaki iſrihkota krohna-muiſchu nowehrteſchanas komiteja Baltijas guberni-jâs, Iggaunijâ ſawu darbu pabeigufe un krohna mantu miniſteris ar winnaſ darbu meerâ. Us to augſtais Kungs un Keiſers 21mâ Mai pawehlejis, ka ta jauna nowehrteſchana us tahm trim krohna muifchahm

(Taibel, Wichtisbi un Margen falla) Iggaunijâ, paleef ſpehka un ka wehl ſchinni paſchâ gaddâ teem krohna-ſemneekem tahs nowehrteſchanas altes jano-dohd, zaur to teem ſemneekem teek ta rekte, tahs ſemmes paſtahwigi ſew par labbu walfoht un ka tee warr pehz tahs nowehrteſchanas tahs par ſawu brihwu ihpaſchumu nopirkt.

— Willas tirgu tē Nihgâ noturrehs 19tâ, 20tâ un 21mâ Juli.

No Nihgas. Gan drihs katrâ deenâ Wahſſemmes awiſes neſs ſinnas pahr muhſu augſtu Kungu un Keiſeru reiſoſchana pa Wahſſemmi un pahr tahm gohda parahdiſchanahm, ar to muhſu Keiſeru un Winna augſtu ſamiliju wiſſur apzeena. Kâ jau ſinnams, 27tâ Mai (8. Juni). Keiſers un Leelſirts Alekſei Alekſandrowiſch ar ſaweem pawaddoneem eereijoja Berlinē pr. puſd. p. 11. Bahnuſi augſtohs weeſus ſanehma Wahſſemmes Keiſers Wilhelmſ Krewu generata mundeerâ gehrbees, wiſſi Keiſera namma printschi, Meklenburgas leelerzogs un daſchi zitti Wahſſemmes walbineeki. Abbi Kei-

seri brauzi us Kreewu wehstneeka pilli, tur pa wissu zeffu Keiseri no kauschu pulkeem tiffa preezigi apfweizinati. Lai paschâ deenâ turreja maltiti Wahzu Keisera pille ar Wahzu Keisera familiju lohva un ohtrâ deenâ tiffa turreta leela gohda mal-tite. — Wahzwalshu kanzleri firštu Bismarku Keisera laida few preefchâ un ar to mihligi farun-najahs. — Berlineefchi ralfsta, ka winnu Keisera effoht pa scho weefu laifu attal ittin preezigs, kahds winsch wehl ne-esshoht bijis no ta laifa, kamehr tas netaisnais karschs Wahzsemmei isbah-sees. Kreewijas Keiseram Berline schoreis gan til labbi neubshoht patiffuse, tapehz, ka effoht pahrpildita ar dauds stallaschaban, kas wiffas wehl bijnschas pliffas, bet so ar puttehm un flaisstahm rohtahm isgresnoschoht us teem leeleem fwehiteem, so nu pat noturrefchoht pahrnahdameem larra-wihreem par gohdu. Muhfu augstam Keiseram par gohda-wal-tihm peelifti saldatt no ta pulka, kas pehz Winna pascha wahrda nosantiz un kam Winsch par to augstako wirsneetu. — 30tâ Mai (11 Juni) Keisera libds ar Keelfirštu Aleksēju cereisjoja Gmsê pulst. 10 walfarâ, tur eedshwotaji no preeka wissu pilsschetu ar uggunim apgaismojuschi. Wirtembergas kehniensch tur cereisjojis, augsto weefu apmekleht. — Wehlatahs sinnas no 2trâ (14) Juni, ka Keisera Aleksanders no Gmses aisreisjojis us Koblenzi, tur to wo Franzijas pahrnahdamu Aleksandera-gwardu regimenti pahrraudsiht. Daudsina, ka us ruddena pussi Wahzsemme Keisera buhschoht reishoht us Pehterburgu, muhfu Keiseru un Winna augsto familiju apmekleht.

No Mihgas. Muhfu semmkohpibas israhdischanas laifs jau pee durrihm un israhdamas prezses teel fawestas pulkeem ween. Weefi jau pamastim fanahst un Mihdsneekem rohtas pilnas darba. Komiteja irr jau isfluddinajuse to takfi, zil jamakfa par ee-eeschamu israhdischanas dabrsâ un prohti, ta: Par tahdu biketi, ar to pa wissu to laifu itdeenas warr ee-eet, jamakfa 3 rub. sudr. Zittadi pirmâ deenâ katram jamakfa 1 rub., abbejâs nahlamas deenâs katrâ 50 kap. un tais zittâs pahrejâs deenâs katrâ 20 kap. Pa welti ne tiks ne weena bikete dohta. — Bes ta tammis pirmâs trijâs deenâs behrnu biketes tiks isdohtas par puss malku un tais zittâs deenâs ne, tapehz, ka tad laudis pulkeem fanahst un behrneem pee-eeschana buhtu grubta. Ideenâs no pulst. 12 — libds 2 un no 4 libds 7 musihki spehlehs. Tâpat itdeenâs no p. 11—12 un no p. 2—3 israhdamee sirgi tiks preefchâ westi.

No Tchrpatas. 22trâ Mai walfarâ pulst. 11 te laudis redsejusehi uggunigu lohdi gaisâ, kas diwds gabbalôs isdallijusehs, un dauds dsirksteles islaiduse. Rahdas diwi minutes pehz tam dsirdejusehi stipru trohlsni, kâ leelgabbala schahweenu.

No Pehterburgas. 25tâ Mai muhfu augstais Kungs un Keisera Barsloje-Selas pille fanehma Turku sultana wehstneetu, kas Keiseristai Gohdibai

nodewa to no sultana subtitu Osmanie-ordeni. Pee schahs apgohdaschanas bija klahst augstais Keelfirste Krohna-mantineeks un wehl zitti Keisera augstamma peederrigee.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzsemmes. Berline nu jau 4tâ (16) Juni eesahlfuschees tee uswarretaju pahrnahfchanas fwehtki, so trihs deenas no weetas fwinnehs. Behdejâ deenâ, tas irr, fwehtdeenâ, wiffâs Wahzsemmes basnizâs turrefchoht pateizibas-fwehtkus, Deewam par gohdu un par slawu, ka Wahzsemmei palihdsjeis isglahbtees no tahm hreesmahm, kas tai usmahzahs. Warr nu gan dohuwacht un fapraft, ka taggad Berline buhs pilna wiffadu weefu, gan no augstas lahrtas, gan arri baggatu un ihpaschi wehstu-kahrigee Angli. Berline gan ilgi nebuhs redsejuse un laikam arr til ahtri wairs neredsehs tahdu stahiti un gresnumu, kahda schinnis deenâs winnu puschlo. Lai Deews dohd, ka schee meera-fwehtki nestu ilga meera auglus un ka wiffas zilweku tautas dohmatu tiffai us mihto meeru un zihstohs to pasargahst.

Wehl no Wahzsemmes. Sau sinnam, ka zittreijeja Hannoveres kehniina dehs Augusts tihsojohst par Braunschweigas herzoga waldischanas mantineeku palift un ka Braunschweigas herzogs arri gribboht winnam to rekti nowehleht. Bet taggad awises sinno, ka Braunschweigas walste negribboht winnu par sawu walbineeku peenemt, bet ar sawu semmi tad, kad herzogs buhschoht mirris, padohstees Wahzsemmes Keiseram.

— Tas ugguns, so professora Döllinger eededsinajis prett pahwesta nemaldibu, tas pleschahs arween wairumâ un aisnemem wissu Wahzsemmei. Pa welti pahwesta draugi un bistapi publejahs tahs wainas segt, daschadi wahrdus grohshidami, jo Döllingeris tahs atfeds un pasaulei israhda, tur winnu wahrdôs wiltiba ween eefschâ. Pahwestam rehrens schoreis tâpat wihlees, kâ Napoleonam. Napoleons gribbeja us weenreis wissu panahkt, un rohbeschahs atzelt libds Keines uppi, bet pasaudeja wehl leelu dalku no Franzijas un wissu sawu warru. Tâpat arr pahwestam klahjahs: winsch gribbeja us reis pascha Deewa gohdu panahkt, bet pasaude to paschu, kas tam libds schim bija. Rahdahs, ka notiks tâpat kâ Luttera laifa.

No Franzijas. Parihse dumposechanahs pohsts beides un laudis attal paleel drohschaki sawâ dsihwe, dselshu-zeffi itt wiffi attal eesahlfuschehi sawu darbu. Wiffas rindas pahrpilditas atnahloht Parihse, isbehguschee Parihsnееki pulkeem nahloht mahjâ no Wersaljes, no zittahm pilsschettahm un no semmehm. Sinnas no 24tâ Mai (5 Juni) stahsta ta: Walfar gan drihs wiffi Wersaljeefchi bij Parihse, so tee gribbeja apmekleht sawus draugus un redseht to pohstu, kas tur notizzis. Nahst arri no zittahm Franzijas pilsschettahm un no zittahm semmehm, ihpaschi wehst-kahrigee Englandeefchi. Tadeht bohndneekem un tral-

teerneefem warren leela noeſchana un pelaa. Lauſchu us eelahm til dauds, ka bij jadohma, ka effoht kahda ſwehtku deena, ja neredſetu ween tohs pohſta druppūs. Mantas un pahrtikka no ſemnehm teef peewefſta leeliſki, tà, ka katram pelaa kà no gaiſa kriht ſemne un maiſe atkal — tà faktoht — aug us eelahm. Wiſſi ſweſchu ſemju wehſtneeki taiſahs eet atkal Parihſe dſihwoht, jo Werſalje til tahds kòhrtelis ween kà ahrpilsſehtà.

Ko taggad Parihſneeki nedohtu par to, ka wiſſ tas pohſts nebuhtu notizzis! Zittas ſinnas fakka: „Parihſe leelako dalku no ſawahm pillehm ſaudejufe. Zutterijas pils tàpat kà daſchas zittas pawiffam druppūs. Dauds millijoni buhtu jatehre, kad ſchahs gribbetu ſawà pìrmà brangumà atkal zelt. Tiffai tohs muhrus uzelt un juntuſ uſlitt, buhtu pilsſehtai warren leeli uppuri ja-uſleef. Tomehr prah-tigaki buhs, ka to darrihs, lai eelas ne-iſſtattitohs wairs til nejautas. Schi zittureis til ſkaiſta un baggata pilsſehtà, us kurren ſkrehja wiſſa paſaule, kà arri ſkunſtneeki un gudree un ſas waldivja pah wiffahm paſaules mohdehm, ſchi pilsſehtà newarr palitt druppūs. Sinnams, to wairs til lehti newarr panahſt, pee ka gaddu ſimteni pagahjuſchi, buh-wejoht un ſagahdajohht un to pilsſehtu tahdu padarriht, kahda ta wehl preeſch trim neddetahm bija. Un kad arr ar laiku wiſſu atkal warretu zelt wez-zàs pehdàs, tad tomehr tahs dahrgas ſkunſtes leetas un wezzu laiku peeminnas un mantas, ſas pohſti-tas, wairs ne kad naw atdabbujamas. — Tjehra nammu, ko dumpineeki pohſtijufchi, arri buhſchoht tuh-lin atkal usbuhweht, bet arri ſchè wairs newarroht wiſſu atdoht, ſas tur bijis eelſchà; jo arri Tjehram bijis daſchadu peeminnas mantu leels krahjums, ſas pohſtà gabjis. No ta zaur dumpineefem apgahſta Napoleona I. peeminnas ſtabba arr wiſſi gabbali effoht dabbuti lohpa un to drihs atkal uzzeſchoht.

Lai gan katram, ſas ſchohs breeſmas darbus ap-ſkatta, woi til ween pahr teem dſird, ſchaufchalaſ eet pahr ſauleem, tomehr newarroht wiſ zerreht, ka ſchi nelaine Frantſchus buhs padarrijufe gudraſus un prah-tigatus. Winneem paſcheem jaſakka, ka wianni irr nepahrlabbojama tauta. Kad ſkattamees us teem warras- un affiau-darbeem, ko tee ſtrahdajufufchi taiſ gaddūs 1572, 1793 un 1848, tad gan drihs buhtu ja dohma, ka ſchoreis tee wehl negantaki bi-juſchi. Schahdi darbi Frantſchus atreebina preeſch wiſſas paſaules; jo kad teem buhtu jadsennahs tahs ſennat apgahnitas affinainas rohtas nomaſgabt, tad tee apgahnahs atkal no jauna. Kaſ ſawus paſchus tauteeſchus ſwebru wiſſe ſaplohſa, ko tahdi nedar-rihs wehl ar zitteem ſweſcheem? — Stahſta, ka dumpineeku ſohditaji paſchi taggad noſchehlojoht, ka ſatwehrtohs dumpineekus, ihpaſchi tohs dumpja waddonus, tuhlin noleetajuſchi, jo nu ne ko newarroht iſklauſinahht un iſdibbinahht, ko wehl ſinnahht waijadſetu. Taggad gan darroht zittadi, un effoht

arr wehl deesgan ko ſlohdsiht un ko teefahht. Da-ſchi no dumpineeku beedreem, mundeeru nomettufchi un ſawu pìrmaju ammatu woi darbi atkal usneh-muſchi, zerrejufchi, ka neweens pahr wiannu ſauneem darbeem ne ko neſtinnafchoht; bet — tas ne ko ne-palikhſoht, ſpijonu ne kur netruhſt un tà waldiv-ſchana arri ſchohs ſinnohht atrahſt un pee ſohda weſt. Werſalje taggad effoht pilna ar zettumneefem. Arri komunas atkes jeb teefas-raſti waldivſchanai tiffufchi rohkà un tee dauds ko iſſklaidrojoht un ſinnamu dar-roht, ko us zittadu wiſſi nebuhtu peenahufchi.

Franzijas waldivſchanai leelahs behdas ar to par-radu, kaſ Wahſſemmi ja-atlihdſina. Patlabban ta gribb atkal 2½ tuhſtoſchus millionus franku lee-neht. No ſchahs naudas Franzijai paſchai palik-ſchoht 900,000,000 t. i. dewia ſimts milliõni rohkà, par teem dſelſu-zelkeem, ko Wahſſemme no wiannas atpehr. — Bet kà un kad Frantſchi ſawu eenaidu un duſmas prett Wahzeefcheem pahwarrehs, to newarr ſapraſt un ſinnahht. Kà dſirdam, tad drihs ween Wahſſemmes wehſtneeks atkal ees us Parihſt un kad taggad preeſch wiſſas Wahſſemmes tiffai weens buhſchoht, tad tas dſihwoſchoht lihdſſchinnigà Bruhſchu wehſtneeka pillè.

— Frantſchu tautas weetneeki taggad nozehluſchi to liſſumu, kaſ dohts pahr teem, kaſ no wiannu ſemmes iſraidami ahra un tadeht nu teem Drleanas un Burbonu ziltu peederrigeem atkal brihw pahreet Franzijà un tur us dſihwi nomeftees. Arri to ſpree-duſchi, ka republiku buhs patureht un Tjehru wehl diwi gaddūs patureht par republikas preſidenti. To-mehr, kad to abbeju wezzu kehnianu familijas buhs Franzijà, tad newarr tizzeht, ka republik ilgi pa-ſtahwehs. Pah wiffahm leetahm gribb gabdahht, ka lai Wahſſemmi ta noderreta karra-ſlahdes maſſa tiftu atlihdſinata, un ka lai no wiannu ſemmes eetu ahra tee 500,000 Wahſſemmes karra-wihri, kaſ ſcheem ja-uſturr'.

No Italijas. 16tà (4tà) Juni pahweſts ſwinne-ſchoht ſawus ammata-ſwehtkuſ, ka jau 25 gaddi pagahjuſchi, kamehr wiſſch par pahweſtu. Sinnams, ka us to deenu deesgan ſweſchineeku ſanahſts no wiffahm kattoku ſemnehm, pahweſtu apſweizinahht un Staleeſchi dohma, ka laikam kahds nemeera trohff-nis iſzèlſchotees pahweſta laizigai waldivſchanai par labbu. Pahweſtam aiſſtahwetaju rahdahs deesgan buht un ihpaſchi Franzija, kaſ patte wehl guſt dub-lòs famihya, us to leelahs, ka Italijai negribb weh-leht Rohmu par waldivſchanas pilsſehtu patureht. Sakka, ka patſ Italijas kehnianſch ſahzis ſchaubi-tees un negribbejis pahweſtam kà ſawam draugam pretti zeltees; bet patte Italija wiannu us to ſpree-ſchoht un nekaujoht to iſdewigu laiku noſaweht leetà neliftu. Tadeht, kad nu Juni mehneſt tas naw iſdarrihts; tad zeefchi effoht noſpreeſts, 1mà Juli us Rohmu pahrwaddatees un ahrſemju wehſtneefem

arr tas jau sinnams darrihts, ka tà notiffchoht un fchee attal fawahm waldischanahm to passinojuschi.

No Konstantinopeles telegrafs no 26ta Mai sinno, ka tai paschâ deenâ no rihta tschetrâs pilssehtas dakkâs us reis ugguns-grehls iszehlees. Peras dakkâ ugguni gan driht noslahpejuschi, bet Galatas dakkâ nobegguschas 20 un selta-raggâ 50 mahjas. Tadeht, ka ugguns wiffur reisâ iszehlees, dohma, ka tihschi peelifts.

No Persijas raksta, ka zaur pehrna gadda faufumu tur laudim uskrittis tahds bads, ka paschâ galwas pilssehtâ Teheranâ dauds kauschu mirstohht us eelahm. Zittâ pilssehtâ, tà teiz, wezzaki fawus behrnus pahrdohdohht par wehrgeem, lai us tahdu wihti warretu no badda-nahwes isglahtees. Wehl zittâ weeta laudis isrohhtohht lihkus, ar to baddam pretti turretes un zitti ehdoht sahli.

No Tashkendes, Widdus-Asija. Tahs sinnaas no Kirgisu-steppehm un Bucharas paleel jo deenas behdigakas. Bucharas walste dumpofchanahs augdama pee-aug un leekahs, ka driht ees wakkâ negants, breef-migs dumpis prett paschu Emiru jeb walbineeku. So kad tahdas tumshas Muamedaneeschu tautas sahli dumpotees, tad breefmas wiffu-negantakahs redsamas un juhtamas. Wainigi pee schahdas dumpofchanahs effohht Muamedaneeschu preesteri, kam bail no gaismas un kas negribb fawu pahrwarru saudeht un tadeht nu fchee zekahs pretti Emiram un wiina ministereem, kas ar Kreewusemme draudstibu zehlsufchi. Wezzais Emirs un wiffi tee turbana walkotaji, kam wehl kahds graudinsch sapraschanas smadsenês, jau femu paresejuschi, ka pee wiinneem wezzee seedu-laiki pagallam un kâ Dschingis-kahna un Tamerlana juhgs faraufstihts un ka wiffa ar laizibu un garrigu buhschanu fajaukta warrmahziba, kas lihdi schim to semmi spaidijuse, wairs newarr pastahweht. Tik to Kreewu karrâ-pulki parahdijass Turkestanâ, irr Widdus-Asijas tautahm atspihdejis tas aufellis, kas tahs gribb waddiht us kahrtigu dsihwofchanu, pee zilwezibas rektem, pee prahta atsihschanas un gohdigas dsihwes. 8ta Mai 1865 wella-stabbi (tà Asiateeschi nosauz rakletes) iskaisija leelo Buchareeschu karrâ-pulku, fur gan driht tizzibas-karrotaji ween bij. 1ma Mai 1868 Samarlanda, „pats pafaules krohnis un gaismas jaukums, (tà wiina to nosauz,) krittâ netizzigajem rohka un Bucharas waldischana fajutta Kreewu spehku, kas ar masu pulzinu leelo Bucharas karrâ-spehku pahwarreja un ka ar 600 bajonetekm uswarreja Tashkendu, kam 100,000 eedshwotaji. Bucharas waldischana to sapratta gan, kas nu jadarra, bet preesteru waldischana to negribbeja saprast nedf peenemt, jo tee wiffu zittu lihdi nahwei eenihbedami, baibahs, ka wiina warra fogruihis un tadeht laudis prett paschu Emiru, — kas labpraht daudstibu gribb turreht ar Kreeweem, — farihda un t. pr. Wiina negribbetu to nelaimigu semmi no faweem warrmahzibas naggeem wehl laist walkâ. Zaur Kreeweem

isplattita krittiga gaisma pee Widdus-Asijas tautahm wiina warru apgahsch un tadeht tee fanemm fawus pehdejohs spehkus kohpâ, tai pretti turretes. Kad nu Bucharâ dumpis tik peepefchi fazehlees, tad laifam muhfeji us Tschihwu ne-ees; jo tas nebuhtu labbi, naidigu un us brunnoschanohs gattawu tautu atstahht pallat, kas Amur-Darjas steppes warretu eekrist. Muhfu waldischanai tadeht papreefsch buhs ar Bucharu ja-isdarrahs, pirms tahlat eet. Sinnaams, ka tahlat, tà jau agrat minnejam, arri fajufschanas deesgan, bet muhfu waldischanai buhs masa leeta, fawâ laikâ ir to apfluffinabt.

Jannakahs sinnaas.

No Emfes, 1ma (13) Juni. Kreewusemme auglais Keisers schodeen preefsch puffsdeenas us pilsplattschâ Koblenzê pahrraudstija to Keisera Aleksandera gwardijas grenadeeru regimenti. Pehz tam turreja brohfasti pee Keiserenes Augustes. Ap pulst. 1 Keisers brauzâ atpakkat us Emf un puffsundas wehlat keiserene Augusta arr us turreni dewahs, fur Kreewijas Keisers un Keiserene un Wirtembergas kehneene pee Banuscha wiina fanehma. Pehz maltites, to noturreja tschetru-tohrnu trakteeer, pulst 4 1/2 keisereene Augusta aishbrauzâ us Berlini.

No Berlins, 3. (15) Juni. Nahfoshâ ohtrdeenâ keisers Wilhelms reijohs us Emf, angsto Kreewu Keiseru apmellet. Krohna-prinzi Baireeschu kehnihsch usluhdjis, us Mincheni reijohht, fur nahlamâs deenâs Baireeschu karrâ-wihri no Franzijas pahrnahdami fawus meera-swehtlus turrehs.

Latweescheem un wiina drangeem.

(Statt. N. 20. Seigums.)

Latweeschi zerre jo prohjam ar faweem pirmajeem tehwischkeem zekka-rahditajeem un palihgeem pee wiffa labba fawu zekku kâ pateizigi beedri kohpâ staigahht. Bet bes fcheem waddoneem un beedreem teem ihpaschi no fawa widdus un kahrtas netruhst wairs freetnu saprahtigu wiiru, kas kâ pagasta-wezzakee un preefschneeke ruhpiigi ween gahda par nowaddu un wiina dsihwi un mantibu, par nabbageem un nespehjneekem un kâ wiffadâ wihsê teem fawa taifniba uu rektes rohkas nahf; tàpat arri no waldischanas puffes zeeti ween us wiffadu semneeku-dsihwi usrauga, lai ta arween wairaf atjell un spehlâ pazekahs; tadeht atrohдахs arri wiffur pilnas maggafines un pagasta-lahdes, fur nolikka wiffa bahriau manta, rekrufschu naudas krahjumi, ar to dauds weetas nowaddi wiffus fawus rekrufschus ar naudu ween aismakfa, tàpat wiffada zitta nowadda nauda, no furras daschadas waijadshbas apgahda, nowadda dakteri, un apteeka-sahles aismakfa, ir kad gaddahs, kad kahds ta nowadda peeberrigs, pilssehtâ moi zittur fur flimmiba krittis un naw spehjis pats par apkohpjumu, dakteri un sahlehms aismakfahht — no schihis naudas wiffu atlihdstina, u. t. pr. tà fazzihht, gahda weens par wiffu un wiffi par weenu. — Ir par nowadda leeljekem ruhpiigi teef gahdahs, ne tà kâ to is zittahm gubbernijahm dsird, fur tufschkeem ratteem trihs sirgi preefschâ juh-

sami, kad griib basnizâ wai pilssehtâ nobraufft. — Mahju fainneeki, kas paschi fawas mahjas par dsimtu ihpafchumu pirkuschy, tâpat kâ tee, kas lihds schim par rentineeekem dsiwu, irr wiswairaf turrigi un labbi pahrtiffuschy wihri, jebfchu arri tahdu ne-truhfst, kas wehl perrahs, kâ wistas pa pelneem, tâpat kâ tahdu, kas jau ihsten pa fungu wihst dsihwo. — Kalpeem un deenesta laudim taggad arri leela wakkiba; tee dsihwo kâ tihf, woi nowaddôs woi muischâs, jeb eet pilssehtâs, woi zittur fur us petau, ko wiffur pilnam atrohd. — Puissehi nemm lohnu zaur zaurim par gaddu 40 lihds 80 rubbutus f. ne retti wairaf, un turflacht irr pee deenesta funga jeb fainneeka labbi pa-ehduschy. Prezzejuschees kalpi pelna ar lohnu un diputatu kohpâ 100 lihds 140 rub. f. par gaddu un ehd tad paschi fawu maifi. Muischâs mas tahdu atrohd, kas lohna-weetâ laukâ semmi dabbu un par to, kâ falihgst, fungam kalpo. Mahju fainneeki wiswairaf, gahjejeem kahdus lauka stubrus lohna weetâ eedohd apseht un to at-liffuschy lohna dalku tad wai labbibâ, wai nauda teem islihdina. Labbi apkohpta semme baggatus augfus atnefs; tâ tad tahds kalps, kas semmi turra, leelafu lohnu panahzis ne kâ zits, kas us naudu wai diputatu ween falihzis. Zaur to gan pee kalpeem daubflacht tas lahruns pehz semmes buhs iszeh-lees; bet tē wehrâ leekams, ka tahds gahjeis, kam faws sehjums irr, arri pats lihds ar feewu un behr-neem freetni ispuhlejees to paschu labbi apkohpt, bet tahds kalps, kas us gattamu lohni ween gaida, arri masaf sweedrus sehjis. Bet man schteet, ka tahda kalpu nolohneschana ar semmi nebuhtu wis atmettama; jo tâ leels un masf, zil spehdams, pats fawa labbuma deht wairaf ruhpejahs un kust un to ar fawa waiga sweedreem arri panahf. — Brihw-neeki, wakkineeki, kas fainneekam par ruhmi un kahdu lauka-stuhri ihri makfa, isheet zauru gaddu us deenas-algu, fur teem daschreis brangi eekerrahs, ka dabbu darbu pee grahwju ralschanas, bakku-sahgeschanas u. t. pr. apgabafus nolihgt, jo labs strahd-neeks tad nopelna par deenu lihds pilnu rubbuli un ir wairaf, bet zittadi deenas algu warr rehkinahf no 30 lihds 60 kap. f. ne retti pahraf; seemas ihfâ deenâ masaf, waffaras darba-laikâ wairaf.

To apzerrejoht nu newarretu fazzihf, ka naw gah-dahts par semneeku lahrtu, lai arri ta fawu pahrtiffu labbi newarretu panahft; jo to paschu, ko kataris Latweetis fawâ tehmu-semme atrohd, wehl nesinnu nefur zittâs gubbernemētēs muhsu leelâ Kreewu-walste. Prahtigs wihrs ne kad ar fawu labbumu neleelifees wis; tas preezajahs ween par to, ko jau panahzis un irr lihgfms, kad zitti lihds ar winnu, kad wiffa tauta kohpâ to paschu atfinnuse un jo prohjam tam labbam palkaf dsennahs, to panahft, kas wehl truhfst. — Kad nu teescham tif daubj jau par semneeku dsihwi irr gahdahts, tad buhtu jadohma, ka laudis pahrgalwibas deht ween daschreis

brehz, ka grubti eet, kâ paschi nemas nesinnatu, ko ihsten griib. Lai nu daschreis arri pee daudseem tahdeem brehzejeem warretu buht, ka tee fawu labbumu appafsch kahjahm mihdami mefle sweekhâs weetâs, ar tuffschahm rohsahm, baggatibu un laimi, tad tomehr winnus ahtrâs dusmâs lai nesohda wis; tahdi irr gauschi noschelojami zilweki. Tâpat arri newarrehs to leegt, ka pee wiffa muhsu labbuma un mantas, ne kahdus truhlumus wairs ne-atrastu, un palihga newaijafsetu; tadeht wehl peeminnams: kas waid tam fahp. To gruntigi isdibbinahf tē peeteef deesgan ko jantahf, ko praffiht, ko atmetst, ko patur-reht, ko pazelt, ko leetâ list. Bet Latweefchi un winnu draugi newarr meerâ buht, kad zaur daschadu alloschanohs tautai nina flawa zekahs un daschus neekus un mellus jaw tahku pasaulē, fur Latweefchu dsihwi mas wehl pasihst, isdaudfina, kâ tas jau ne retti ir Wahzu-awises teef laffihst. Tas naw tautas gohds!! — Lai wallotu kataris Latweets ar sinnu un prahtu fawu brihwibu; lai eetu kâ tihf us tahlahm semmehm, fur winnam laime spihd, lai tas buhtu Giropâ, Asija woi Amerikâ, jo zittas tautas tâpat tahfâs semmēs mefle to, kas labs irr. Latweefchi tadeht nebuhwes wis fewim Bahbeles tohri, lai no winneem ne weens is fawas tehwisch-kas laukâ ne-iseetu; bet kad jau daubflacht irr panahfts, ka fawâ muklibâ un nesinnaschana ween laudis flahde nahfuschy un zerreta laimes-pils newilkoht teem fagruüse un neween wiffu laimi, bet daudseem arri mantu un dsihwibu druppôs aprih-juse, — tad Latweefchi un winnu draugi jau ilgaki wairs newarretu us brahfu nelaimi un behdahm meerigi pasfattitees ka nesteigtohs teem palihgâ. Tauta patte ween labbaki pasihst fawus truhlumus un laites un tohs arri atraddihf, — un ja buhtu rahpu ween pahf tahdeem druppeem jawelkâhs pahri us augfchu, tomehr tee fawu mehrki ne-atstahs, pirms wiffus tautas truhlumus buhs ne ween atrad-duschy, bet arri isdeldejuschy un tâ kataris Latweetim fawu tehwischku itt' mihtu un dahrgu padarrijuhfy. — Bet kâ nu eesahft, kâ fabeedrotees, ko padarriht, lai arri par tautas laizigu un meefigu labflahschanu un dsihwi darbs jo labbaki isweiktahs, ka ar preeku warretu pasfattitees us muhsu tautas-dsihwi un us winnu garrigu un laizigu mantu un labflahschanu?

Man schteet, ka Latweefcheem geldetu diwas ih-paschâs leelas beedribas: weena, kas gahda par garrigahm mahzibahm, raksteem un mantahm un ohtra par laizigu un meefigu labflahschanu. Schihf diwas leelas beedribas, kâ fader-rigas mahfas, mihtligi weena ohtrai rohfu sneegdamas, warretu fawu zekku kohpâ staigahf, katra us fawu puffi wiss'zaur fohfus ihplahfidama, eezeltu fewim fur un kâ waijadsigs palihgu beedribas, jo bes tahdahm fabeedroschanahm grubti ween to labbu panahfs, kas tautai truhfst. Lai garrigai beedribai jau taggad gruntigs pamats pastahw Latweefchu

draugu beedribā; us ſchi pamatta taħs zittas waijadſibas, kà Latweeſchu ſkolas un winnu pahrlab-
boſchana buhtu dibbinajamas, lai joprohjam derra-
gas mahzibas wairtoħs, ſewiſchki ir tabdas,
turrahm wiſſu, kaſ pee iħſtenas ſemmes koħp-
ſchanas peederr, warretu grunteht un dibbinahht, un
tā driħſ tahdus laikus peedſiħwotu, ka ne-atraſtu ne
kur ne weena Latweeſcha, kaſ ſawu laiku nebuhtu
ſkohlā gabjis. — Tāpat arri laižigas beedribas
jau zeltas un dſiħrahſ wehl zelt. Scho beedribu
darbs warretu buht: wiſſadus laižigus, meeſigus
truħlumus un kaites, kaſ tautai nopuhtas padarra,
uſmekleht, iſdibbinahht, maſinahht un pagallam iſ-
niħzinahht, kà arri iſdewigā briħdi tautai weffeligus
preekus dahwinahht. Sawu tehwu-ſemmi winaas
gruntigi ween pahraſtaigadamas, eezeltu ſew arri
zittur palihgu-beedribas; jo wairaf beedru, jo wai-
raf ſpeħta. Beedribas ahtri atraddiħs, žil gauſchi
waijadſigs weħrā nemt wiſſu to, ar ko taħs Wah-
zu beedribas muħſu ſtarpā darbojaha, bet ſewiſchki
ſemmes-koħpſchanas-beedriba ir ta ſpeħzigaka
un derrigaka pahr wiſſahm zittahm, tautai jaunu
ſpeħtu eedohi. Muħſu ſweħtita maiſes-ſemmitē
laudis daudſ wehl allojaha un kriht un klubp pahr
leelu mantas-krāhjumu, ko retti ween kaħds
iħſten atſinnis. No ſcheijeenes ſmelſees driħſ ſpeħtu
ne ween ſemneeku ſaimneeki, bet arri winnu kaſpi
un gabjeji un panahſ arri to, žil gauſchi wehl
ir waijadſigs: kaſpu dſiħwi wiſſadi pahrlab-
boht, ka gabjejam, kaſ ar waiga ſweedreem ſawas
deenas pawadda, miħligi to warretu paſneegt, kaſ
arri winnu kaħrtai pee iħſtenas laižigas labklabſcha-
nas geld, ka lai kaſpam jeb deeneſtneekam naw wairſ
jabihſtaħs no neſpeħta un firmas galwas, bet ka tam
liħdſ kappam netruħktu taſ ſpeekis, us ka droħſchi
ween warr kaħrā dſiħwiħas weħrā atſpeeſtees, jo
tad arri buħs, ne ween ſaimneekam, bet arri kaſpam
un deeneſtneekam, — t. i. kaħram Latweetim, winna
teħwiſchka miħta, tad nekahroħs wairſ peħz ſwe-
ſchahm ſemneħm jeb peħz kaħdas ſemmes ſadalli-
ſchanas, kaſ, kà to iſ Kownas gubernijas dſiħdam,
beħdas un raiſes ween ſemmes kaħrotajeem atneſs;
jo neweenam itt' ne kaſ wairſ ne-uſſwers winna
miħtu teħwiſchku un to paſchu tad ir weħtras-
briħdi, kaħs Latweetis ar preeku, liħdſ pat affi-
nim aiſſtaħweħs.

Es tizzu teeſcham, ka ſchiſ zekſch ir taſ weenigajſ,
pa kurru to panahſ, kaſ pee Latweeſcheem, ſewiſchki
pee ſemneeku-kaħrtas un winnu dſiħwes wehl truħkt,
ja til ween Latweeſcheem un winnu draugeem un
beedribahm iſdoħtoħs koħpā ſaweenotees, ſapulzina-
tees, par wiſſahm waijadſibahm noſpreekt, kà darbs
ja-eefahl, kà ja-iſdarra un atraddiħs arri pee wiſ-
ſahm waijadſibahm derrigu padohmu, par ko taggad
negriħbu wairaf runnahht; jo paſaulē jau deeſgan pee-
dſiħwoħts, žil žilwekſ warr eeſpeht, kad ween praħts
tam neſſahaſ, žilweziħai par labbu ko iſdarriht, ko

panahht. Ar ſcheem wahrdeem ne-eſmu griħbejiſ
Latweeſcheem par pamahžitaju uſmeſtees, bet ſawā
laiķa weħrā liħdams, kà taħs daſchadas tautas muħſu
leelā Kreewu-walſtē dſiħwo un ar kaħdeem eemeſleem
un gruhumeem wehl muħſu Latweeſchu tauta žiħl-
ſtaħs — tad kà garram eedams, kà zekſineekſ, liħdſ
ar teem noſcheħlojameem muħſu Latweeſchu braħteem,
kaſ maldidamees daudſkaħrti ſkaħdē nahkufchi — wiſ-
ſus toħs, kaſ tautas groħſchus walda, aiſkuſtinahht
un uſbildinahht, ka laiķſ jau kaħtu ar wiſſu ſpeħtu
greeſtees us to puſſi, kur driħſ eenaidneekam warretu
iſdoħtees tautai ne-iſdſeedejamu ſkaħdi padarriht.
Luhdi Deewu un ſtraħda!

Kaħds wahrds par angichgalla Kurſemmi.

Bahrga ſeema liħdſ ar auſſtu laiku jau irr pa-
gallam un miħta pawaffara ar ſawu ſiltu laiku un
ſilbidamu gaiſu wiſſu mirruſchu ſemmes raddibu ne-
ween atſpirdeſina, bet arri tā ſakloht itt kà no jauna
zekſ kaħjās. Saulais Mai mehneſs jau irr kaħtu
un tā nu wiſſi lappu-koħli gehrbjaha ſaķā apgeħrbā.
Žilwekſ, kaſ maſ ween ſcho dabbaſ jauſumu mehdi
eewehroht, un kaſ maſ ween praħts irr apſkaħdroħts,
ir taħds tad teeſcham par to wiſſu preezajaha. Sin-
nams, irr daudſ un daſchi dabbaſ jauſumu apgabali
tāpat Wiſſemmi kà arri Kurſemmi atroħdami, pee
kurreem mehſ ar ſawu puſſi newarram wiſ peeliħ-
dſinatees, tad tomeħr ir muħſu puſſē tu daſchus ap-
gabbalus driħſ ween uſeeħi tahdus, kaſ jauķā
waffaras-lauķā tew neween eeliħgſmoħs, bet arri tauu
ſirdi gauſchi eepreezinaha toħs peeklahjiģi apſtaħtoht.
— Kà ar Wiſſemmi un winaas apgabbalu jauku-
meem waffaras-laiķā ſtaħw, to gluſchi labbi ſinnu
un par to wiſſu jau daſchu labbu reiſi eſmu arri
ſchur un tur laiķa-raħtōs peemimejiſ. Bet ſchoreiſ
griħbu til no ſawas puſſes kaħdu wahrđinu teilt, lai
ir tu, laſſitajſ miħtaſ, ar muħſu puſſi žil neziħ war-
retu eepaſiħtees. Taħs weetas un tee apgabali, ko
teħim ſchoreiſ preekſch azzim griħbu ſtaħdiht, ir ſchaha:
Nerrete, Iſeſmuiſcha, Elſchamuiſcha, Saula,
Abniſchkaſ, Dniſte, Affermuiſcha un Subbate.

1) Nerrete irr no Miħgas 125 un no Saun-
jelgawas 56 werſtes taħtu us ta leeljekka, kaſ no
Miħgas teeſcham aiſwedd garrahm Illuſti us Di-
naburgu prohjam. Taſ zekſch no Saunjelgawas us
Nerreti reiſneeku wedd garrahm Daudſewi un Leel-
Salwi taiſni us muħſu puſſi ſchurp. Wiſſas taħs
peeminnetas triħſ muiſchaa Daudſewa, Leel-Salwe
un Nerrete peederr graħſam Schawalow, kaſ agrafi
bij Baltijas general-gubernators un taggad dſiħwo
Pehterburgā pee paſcha Keiſera. Daudſewas apgab-
balſ naw nekahaħs teizams, tapeħz, ka tur ta ſemne
ir wairaf kaħnaina nekā liħdſena ar pulkſ meſcha
un purwu kruħmeem apauguſi, lai gan arri ir jauku
apgabbalu netruħkt wiſ. Patte muiſcha, lai gan nau
nekahda ſkaħti iſpoħta, ſtaħw itt jauķā peeneħmiga
weetā; winaas baſniķa, kaſ deeſgan wezza beħ eħr-

gelehm buhdama, sweschineekam maj eeraugama taphez, ka no muischas kahdu pufswersti tabtu buhdama, irr buhweta us augsta kalna leelâ behrsu birse. Draudses skohla no basnizas kahdu wersti tabtu stahw taisni pretli muischai. Skohmeisteram, kas schinui skohlâ dsihwo, irr Kalme l. wahrds. Saimneeki, kas laikam pahri par 40 skaitli buhs, wiffi wehl dsihwo us rentes un tapehz par sawahm mahjahm ta newarr ruhpetees, kâ tee, kas sawas mahjas irr par dsintu pirkufchi. No Daudsewas atstahjotees un pa leelu meschu pehz 16 werstu tablas reisoschanas, ittin jaukâ apgabbalâ eeraudssi jau Leel-Salwes muischu ar winnas tur buhdamu jauko basnizu, draudses skohlu un mahzitaja muischu. Ihti faktoht, wifs schis apgabbals aptahrt Leel-Salwi irr mihsich un peenehmigs widduzis. Netabtu no basnizas, kas lihdsenâ weeta buhweta, atrohdahs draudses jaukais leelais skohlas nams, ko Salweneeschi irr itt brangi uskohpufchi. Schahs draudses skohlmeisters, dsimts Widsemneeks, irr Muischneek wahrda. Kahdu wersti no peeminnetas skohlas garrahm to tur buhdamu kapsehtu eijoh, atrohdahs Salwes mahzitaja muischa ar to turpat buhdamu draudses gannu Fuchs lungu, kas neween apkohpj Salwes un Daudsewas, bet arri Mas-Salwes un Ehrbek draudses. Salweneeschi kahbi 100 fainneeki skaitli buhdami, irr wiffi tiktai rentineeki ween, kas pufslibds istikufchi buhdami, skattahs us labbalahm preeschedeenahm.

(Us preeschu wehl.)

Sbrg.

Par atbildu teem Lehdurgas-Turraides draudses lohjekteem, kas M. w. 18ta nummura pateizibu isteikufchi.

Peeminnetâ awise sawas lappas ruhmi atwehlejuse wahrdeem, kas man par mannu darboschanu sawa daktera ammatâ Lehdurgas-Turraides draudse pateizibu fakta. Scho pateizibas sihni es ar jo preezigatu firdi nemmu pretti tadeht, ka winna skaldru teezibu dohb par to, ka arri muhsu pufses laudis garra apgaismoschana sohkus us preeschu mett. Bet schi eeschana us preeschu arri pee ta irr nomannama, ka te ihfâ laika-starpâ — probti weena zilwela muhschâ — spehja atsiht to labbumu, ko mums dakteru sinnaschanas atnes un ka pa leelafai dakfai atrahwahs no wiffas mahnu-tizzibas wiltigas sahlofchanas. Tad nu arri teescham jagaida, ka zekku atradihis un pappeht useet padohmu, wezza us beigumu eedama daktera spehkus zaur jauneem, spehzigeem atjainoht, bet turflah arri fagahdabt un eerikteht kaut ir masu draudses flimneeku-nammu, kas man lihds schim ne us kahdu wiffi negribbeja isdohtees. Ka tahda eerikte ne-peezeeschami wajadsiga lecta, par to te ne ko newarru runnaht; lit dauds ween par to schê warru peeminneht, ka jaw starp 1000 flimneekem schai draudse labba teefa tahdu buhs, kuru ahsteschana lasaretê zaur daktera puhlinu warretu pahsinata un ta skahde, kas semmes-lohpschanai zaur ilgi mahjâ flimmodameem isaug, weegli un ahtri

nowehrsta tikt. Ta darba-laika wehrtiba, kas tahdâ wihse muhsu semmes lohpschanai par labbu nahf un ko schai ta fagahdatu, buhtu gan simtu reis leelaka, nekâ tahs rentes no ta kaptahla, kas preesch tahdas eeriktes pilnigi peetiktu. — Nemmat, manni draugi, taggad us paschu kahjahm stahwedami, scho padohmu labbi pee firds un usskattat winnu kâ mannas us-tizzigas pateizibas parahdischanu par to, ka Fuchs mannus puhlinus Fuchtu meefigas labflahschanas labbad effat atsimufchi.

Dr. med. G. v. Brehm.

Sinna Latweeschu semkohpeem un arrajeem.

Ar augtas waldivas atkuschanu, tiks festdeena taf 19ta Juni sch. g. Latweeschu beedribas nammâ, leelajâ sahle Latweeschu semkohpu sapulze noturreta.

Kahrtiba.

I. Israhdischana un farunnaschanahs par teem us schis israhdischanas redsameem un preesch muhsu fainneezibas jo wehrâ leelameem semkohpibas rihteem, maschinahm, lohpeem u. t. j. pr.

II. Preeschklassifichana un farunnaschanahs par semmes pahrlabboschanu un kahdi peedsihwojumi irr lihds schim pee mums panahltli.

III. Preeschklassifichana un farunnaschanahs par pareifigu lohpu audseschanu un teem lihdsichinnigeem peedsihwojumeem.

IV. Preeschklassifichana un farunnaschanahs par linnu lohpschanu.

V. Preeschklassifichana un farunnaschanahs par skunstigeem druwu mehstleem.

Sapulze sahlfes p. 11 preesch pufsdeneas. Ge-eschana malfahs 20 kap. f., par to sklatris wehlat weenu druffatu eskemplari no schiem spreedumeem un preeschklassifichanahm bes malfas dabuks.

Semkohpi un wiffi winnu draugi teet luhgti, us scho sapulzi atnahit un sawus peedsihwojumus un atraddumus te wisseem par usmuddinaschanu un pamahzichanu pasneegt.

Dauds arraju wahrda: **A. Thomson.**

Grahmatu sinna.

Pattlabban palitta gattawa un Latwistâ bibliotekâ pee brahleem R. un M. Busch, kâ arri pee Mahjas weefa drikketaja Plates un zitteem grahmatu pahrdewejeem Rihgâ, un Jelgawâ pee Schablowski lattolu eelâ, irr dabbusjama schajda jauna grahmata:

Dwejadi zekki us laimi. Skattu spehle peezs zehleendâ no Schillera u. Latwisti no A. Dibrif. Rihgâ, 1871. Malfâ 20 kap.

Rihgas Latweeschu beedriba.

Swehtdeena, 6. Juni buhs isbraufschana us Mangatu muischu pee Rihschu efara. Braufschana notik ar Bajena damppluggi Nr. 1. Isbraufs pulstis 8 un 11 no rihja. Biletis preesch wirpeseem malfâ 50 kap. un preesch seeweeseem 30 kap. un irr dabbusjamas festdeena beedribas nammâ un swehtdeena pee dampplugga apstahschanas weetas pee Bajena bohbe.

Naudas tirgus. Walfis banka biletis — rub., Wif. usfaltamas liblu-grahmata 99 $\frac{1}{2}$ rub., neusfaltamas 93 rub., 5 procentu usdewu biletis no pirmas leeneschanas 148 $\frac{1}{2}$ —150 rub., no abtras leeneschanas 146—148 rub., Rihgas-Dinaburgas dselju-zekka alzijas 149 $\frac{1}{2}$ —150 rub., Rihgas-Jelgawas dselju-zekka alzijas 108 $\frac{1}{2}$ —110 rub. un Dinaburgas-Witebtas dselju-zekka alzijas 143 rub. 144

Ehds 4. Juni pee Rihgas atnahufchi 931 luggi un atgahjufchi 694 luggi.

No zensures atwehlehts. Rihgâ, 4. Juni 1871.

Atbildedams redaktehrs: A. Leitau.

Sluddinafchanas.

„Donatana“ beedreem tohp sinnams darrichts, la fwehtdeen, tai 20. Juni tills weena islustefchanahs us fallumee turreta. Kas te griib libhs beedrotees, tas lai fwehtdeen, 13. Juni pullst. 3 beedribas nammä peeteizabs, tur klahtalas sinnas dabbuhs. Preekschneezi ba.

No Burtneeku mahjitaja-muischas pagasta waldischanas teel wiffi tee scheje nes pagasta beedri, kas tai wezumä no 21-30 gaddeem stahw, usaizinati, 13ia Juli f. g. bes atranfchanahs schurp atmahlt, lai warretu par nozeltas rekruschu-ispirkfchanas-laffes atillufcha frabjuma isdallifchanu wifspeddigi nospreest. 3 Burtneeku mahjitaja muischa, 25. Mai 1871.

Gohdiqs un pawezigs wihrs

teel mellehts par waktneeku preeksch waffaras lahdä muischinä. Klahrtalas sinnas pahre to warr dab- buht **R. S. Borcherta** militu-magasihne, netahf no Pehtera basnizas.

Weens janneklis

no 15 gaddeem, un weens isdenehts salbats lai peeteizabs **Aleksander-celä N 132**, bohde.

Muddiqas un tihriqas meitas

warr pastahwigu un labbi maffatu darbu atrakt Peilu (Saegelschhof) papidru-fabriki pee papidru forteerefchanas. Slaidratas sinnas pahre to is- dohs turpat fabriki, woi fcha fabrika kantori **Rihgä, Sirgu- un Kalei-celä** stuhri. 2

Sinna semfohpeem.

Ar fcho pastunou, la esmu Rihgä Moskawas Abrihgä, ahripus Zahna mahhteem un pretti uhdensfunstei weenu kaulu-maltuwi un superfos- fatu fabriki usstafjis un peedapwaju par to leh- talo tirgu

ittin smalkus twaifotus kaulu-miltus, superfosfatu un **Guano (Phospho Guano)** is kaulu-milteem.

Ihpaschi preeksch weeglas fmitls semmes wehlu to no mannis taifitu Guano isprohwedt. Apstel- leschanas irr fabriki nodohdama un wehlaku mannä kantori **Selschrihgä Zuhlu-celä (Schwimm- strafe) N 24. R. Thomson.**

No 12ta Juni 1871 bshiwofschu Bauftä tai nammä schlehrsam prettim Zebchert l. allus bruh- sim, Keelaja-celä. Bauftas kreif-dalters **Zohn. 3**

Pehterburgas Abrihgä, Kalei-celä N 22 irr eestafita ittin labba eebraulfchanas-weeta, to no- fauz par „**Millera eebraulfchanu.**“ Arri reisneeki te warr dabhuht naktloheteli ar gultu. 3

S. Martinfchura dselsu-bohde, Pehterburgas Abri- rigä, **Kalku-celä N 16.**

Arri schinni gaddä teel pee mannis pahrdohstas tabs ihstehnahs **Chstreichu** iskaptes no ta wiffu- fihlftala kallama tehrauda, taifnas un lihlas, ar selta un bes selta wahredeem.

N.G.

Sweedru krohna-dselli, kas irr gauschi mihlsta un laifchahs isstrahdabt la ween patihl un brauzohht pufschu neluchst. Swee- dru naglas, no wiffada garuma, fur neweenu paschu bralku ne-atrad- dihs. Schibberus, iusch- las, plihdes, durwu-engu, atslchgas, baltas un pufsbaltas lohgu-glahses un dauds zittas prezjes.

Scho sinnu laifdams apfobla wiffceem sawas tautas brableem taifnu swarru un lehtu zennu.

No Poltzejas atwehlehts. Drikhehts un dabujams pee bilfchu- un grahmatu-drikketaja **Ernst Plates**, Rihgä, pee Pehtera-basnizas **N 1.**

Sinna preeksch Widsemmes, Kursemmes un Jggannu-semmes.

S. Redlich gruntigä

Englischu magasihna

schinni gaddä, täpat la preekschlaifä teel pahrdohstas til ween tabs ihstehnahs **Steiermarkas** jeb **Chstreichu Keisera semmes iskaptes**, no ta wiffu-fihlftala kallama tehrauda, taifnas un lihlas, garras un ihfas, — ta arri tabs **patent- iskaptes** ar selta wahredeem aprafstitas, furras teel nosaufstas par kaufeta tehrauda iskaptehm, un furras pee sahles til warren lippigas la puznasis pee bahrsdas. Arriidfan tabs **garrabs Prubfchu labbibas**, un tabs ihfas stipas **atwassu- jeb zinnu-iskaptes**, Stalijas semmes iskapfchu galodinas, Strahlsuntes iskapfchu atminaina un himstein atmina bruzekli jeb sribki, ahmurini un lattinas preeksch iskapfchu kappinaschanas, weenjughu arkki, grahwju schtippeles, sirgu- un gohwu- fehdes, dselsu-pinneeki un dauds zittadas prezjes preeksch mahju waldischanas un semmes usfohpchanas.

Katrihn-dambja gallä ta mahja lihfs ar smehti irr pahrdohdama. Klahrtalas sinnas pahre to isdohs **P. Sidam, Kalku-celä N 15**, pretti Staume bohdei.

No Limbaschu rahtes-teefas teel zur fcho sinnams darrichts, la tanni 25ia Juni itlaträ gaddä Lim- baschu pilshfchä

tirgus tiks turrehts.

Limbaschu rahtes-teefa, 29. Mai 1871. 2

30ia Mai Salkiht krohgä, Mahlpis draufse tilka nosagis sirgs, lam gaischi dseltena spalwa un pellehtas trehpes. Tas bij ais- jughis preeksch maseem furw-wahgeem ar abbas dekti. Kas pahre fcho sagtu sirgu un wahgeem sinnu dohs Mahlpillä, dabhuhs 10 rubtus patei- zibas algas.

Tas krohgä ar eebraulfchanu, 6 werstes no Rihgas, pee Bauftas-leeljelka, teel no pirma Juni f. g. us weenu woi wairat gad- deem isrenehts. Klahrtalas sinnas irr dabbuja- mas turpat pee mahjas fainneezes.

Wunder-essenz

warr dabhuht pee **A. Drescher,** 7 Selg. Abrihgä, leelä celä **N 4.**

Lai nakti no 28. us 29. Mai f. g. irr tam Krohna Garroses Piannu fainneeclam Jann Brink no gannibahm weens dseltans sirgs nosagts. Win- nam bija balstana bleffe peerä, 9 gaddus wejs un aisjughis preeksch ratteem. Kas par fcho sirgu flai- bras sinnas warr doht, lai peeteizabs prett patei- zibas algu pee augfchä minneta fainneecla.

Saweem draugeem un pasihstameem te sinnamu darru, la arri schinni gaddä esmu dabujis tabs **ihstehnahs Chstreichu Steiermarkas patent- iskaptes** no kaufeta tehrauda, ar selta raksteem, kas par tahm ihsti derrigahm irr atrastas un no dauds fainneekeem, rentineekeem un ammatneekeem par tahdahm apleezinatas. Kä arri **diamanta galodinas**, kas tabs wiffu- labbatas preeksch iskaptes fihpeshchanas isprohwetas. Tadeht schahs usteizu wiffceem, kas wehl schahdas iskaptes naw pirtu- fchi, lai arri prohwe un tee paschi tad atraddihs, ta pahre schahm naw zittas labbatas un lehtafas iskaptes.

Johannes Mitschke, Rihgä,

tehrauda-prezzu un schaujamu-rihtu bohde, **Kungu-celä**, ta ohtra bohde no **Sinder- celas** stuhra. 1

J. Birgermeistera

tehranda prezzu bohde, Schahku-celä blattam rahtusim, kas wairat ka 75 gaddus pastahw,

irr leelä pulkä par jaunu dabujamas ihstahs **Steiermarkas iskaptes**, no wiffada leeluma, par lehtu tirgu, ar un bes selta raksteem; itt ihpaschi irr usteizamas tabs **patent-iskaptes** ar selta raksteem, kas no kaufejama tehrauda kallias. Kaira iskapte teel us apgalwofchanu pahrdohra.

Tschiggans.

(Stat. Nr. 16. Belgum.)

Lai gan Sullens nobihjabs, tomehr tam wehl bij duhschas deefgan. Winafch fazzija, ka lehdi Endil rahsedamees krittuse us kahda benka augfch-pehdu un tur to kattu fabaufijufe. Un tas arri warreja teefa buht.

„Annia, mihta Annia, wai mannis nepafihfti?“ ta Grais praffija.

Nu labbu brihdi wiffi palikka kluffu gaididama, wai lehdi Endil runnahs, bet fchi til nopuhtahs ween un la jau ahrprahtiga, bes jehgas apfahrt flattijahs.

„Zuhfu raddeneeks Grais te,“ dakters dahmu us runnaja. Winnam no augstahm teefahm pakaufchana, Zuhf no fcheijeenes nemt lihds, kad effect weffelt.“

„No Deewa puffes jel runnajeet, lehdi Endil, zittad mehs newarram Zuhf lihds nemt,“ dakters teiza un rahdija to grahmatu, fo dahma Markam dewufe.

„Wai to pafihsteet?“

Dahma ne la nefazzija.

Sullens preezajahs ar leelu preefu, ka labbi isdeweess.

„Redjeet, kungi kahda winna irr; warr buht trihs deenas pahrees, fur ne wahrda no winnas nedfirdehs,“ Sullens teiza, „tab atkal buhs kahdu laiku weffela.“

Lehdi Endil pazehla rohku un lifka us pakaufcha, lehni noftennedamees.

Sullens nu stahweja la us deggofchahm ohglehm.

„Kungi, winna fahls taggad traktoht,“ winafch teiza, bihdamees, ka dahma nefahf runnaht, „waijaga tahs weft fawâ istabâ.“

„Wehl drufzin buhs laika,“ dakters teiza; „no flattifimees, kas notiks.“

Dakters noyratta, dahma atmohdifees. Un rif-tigi pehz kahdas stundas lehdi Endil fahla runnaht, bet ta la pa fapneem.

Sullenam wehl bij mafa zerriba, ka winna til drihj pee pilna prabta netifchoht.

Lehdi Endil arween wairak atdfihwojahs un fahla prahtiga runnaht.

„Wai tad Zuhf arri dohmajeet, ka biju ahrprahta?“ dahma raudadama praffija.

„Kapehz tad no eefahuma nerunnaji?“

„To newarru atminnetees.“

„Ta irr,“ Grais fazzija, „preefch kahdahm diwahm stundahm jau te effi, un nu til nule fahz runnaht.“

„To ne buht nefinnu.“

„Ahdohmajees drufzin.“

„To til atminnohs, ka manni pa preefchu wedda zaur dsikkeem gangeem; es preezajohs, ka nu tilfchu

wakka. Bet kas pehz tam notizzis, to pawiffam nefinnu.“

„Wai pa preefchu to neeedsehraht?“

„Ne fo.“

„Wai nejuttaht laut kahdu flittumu?“

„Kalls un galwa dikti fahp.“

„Tas nefchkihstais! Tad tas tomehr teefa, ka winafch zaur to fitteenu Lewi apreibinajis.“

„Ta gan buhs,“ wezzakais dakters fazzija. „Winafch fawam fohdam ne isbehg.“

Sullens fohbus greefdams turrejahs wehl pretti un negribbeja dahmas atlaist, tomehr Grais to isdarrija, jo winafch no teefahm us tam bij apstiprinahts.

Teefas ilgi negaidija — nehma Sullenti zeet. Ra nu ar winnu notikka, par to wehlat.

Tschiggani no tahs weetas isklidha katris us fawu puffi, zittad teefas winnus buhtu fanehmufchas.

Keileis un Zinks gahja pa Sir Endifa mefchu fwehrus fchaudami. Kihlains dsihwoja Sir Endifa muifchâ, par fo tschiggani la arri mahju-eesfihwotaji lohti brihnejahs, ka teem tahda leela draudfiba. Weenu deen' fcheem bij fawada farunna:

„Effu nomannijis, Kihlain, ka Tu tai mafa kaste kahdu leelu naudü jeb dahrgu leetu paglabba.“

„Ta irr, ta arri naw.“

„Ra ta?“

„Nauda ta leeta naw, bet winna daudj naudas wehrts.“

„Wai warr dabbuht finnaht, kahda ta leeta?“

„Nepraffi pehz tam, tilfi nelaimigs!“

Sir Endiks gribbeja tahlat runnaht, bet mefchafargâ eenahja.

„Te, zeenigs baron kungs, atweddu diwus faglus, kas muhfü pohfti.“ Leezeet winnus zeetumâ, bet waltës ne kahdas waijaga klast.“

Schee fagti bij Keileis un Zinks.

Natts widdâ Sir Endiks winnus apmekleja; abbi luhdjahs, lai peedoht.

„Tiftai tad Zums peedohtfchu, kad Zuhf Kihlainam tohs papihrus atnemfeet un mannim nefifseet, jo papihri tee irr, fo winafch til ftipri glabba. Ja wahrda neturrefeet, gan Zuhf tad atkal dabbufchu.“

„Lai Deews Zums dohd weffelibu, to isdarrihim.“

Tschiggans aifgahja, bet Kihlains arri to pafchu nakt aisbehgâ; winafch bij noklauftjees, fo Sir Endiks ar Keileiju un Zinku norunnaja.

„Pagaid!“ wezzais tschiggans pats pee sewis fazzija, es Lewi zehlu gohdâ un darriju baggatu; warru Lewi arri par nabbagu padarriht!“

Wezzais dewahs ahtri us fruhmeem, fur winna mahfa Marte, kam winafch to palkau dewa paglabbah; to Kihlains panehmis eefchuhwa fwahrku ohdere un dewahs us zellu, Marlu un Willi usmekleht.

Jau labbu gabbalu zetta bij Kihlains noftaigajis

un atraddahs schinni azzumirkli kahdâ eeleijâ. Us weenreis isdsirda fwilpojoht.

Wezzais bailigi klauſijahs, jo weenreis jau no wianna paſcha paſiſtameem kahdi tam uskritta un gribbeja noſchnaugt.

„Eſſu wezs un bailigs palizzis,“ Kihlains pats ar fewi runnaja.

Nu wiſch dsirdeja ohtrâ puffè zekam wehl reifi fwilpojoht.

Mannidams, ka labbi nebuhs, ſahla ahtraf eet.

Tikko gribbeja no eeleijas iſeet, nahja Kuluds pretti.

„Labriht wezzais, fur nu til agri — ſneeds jel rohku.“

Bet wezzais dewa tam ar dschendschalu (pahtagu) par galwu. Kamehr ohtru reis gribbeja fiſt, tamehr Keileis ar Jintu no paſſatas uskritta wezzajam wirſu.

„Ko gribbeet?“ wezzais wiſneem no rohſahm israudamees praſſija, „wai gribbeet manni noſiſt?“

„Noſiſt Lewis negribbam, ja neturreſees pretti.“

„Buhſu gan wehrts, ka ſaklu Lew nolauſtu,“ Kuluds teiza, jo wiſnam bij duſmas, ka wezzais jau ſennal nedewa Milles par ſewu, ſas nu pa-wiſſam wehja, „ne-effam til ſauni, neſtohmeeſ, dohd ſchurp.“

„Ko Lew dohſchu?“ wezzais praſſija, „naudu warr buht, ko?“

„Sinnams, naudu arr,“ Jints teiza.

„Dohd ar labbu,“ Keileis usſtubbinaja.

„Tohs papihrus dohd ſchurp, ko Sir Endikam noſaggi,“ Kuluds teiza. Barons pats muhs ſuhſtija, lai Lew paſſat dsennotees.“

Kihlains ſtipri eelleedsahs, ne tadeht, ka tee papihri ja-atdohd, bet tadeht, ka wianna paſcha dehls tam ſlepkawus usſuhſtijis.

„Man naw ne kahdu papihru, tikkai druſzin nau-das, to warreet nemt, lai ſaunais Jums to ſwehti.“

„Melli!“ Kuluds kleeſa, „es pats ſahlè gulle-dams redſeju, ka ſwahrlòs eeſchuhwi; Tu dohmaji, ka ne weens neredſ — dohd ſchur!“

„Labbi — ſchè nemm,“ wezzais bahſe rohlu aſotè. Bet tee trihs nomannija ka wiſks piſtoli ahtrâ, tapeh; kluppa tam ar gwalto wirſu.

Nu ſahla lihds nahwei zihnitees. Wezzais ſauza:

„Glahbeet, glahbeet, ſlepkawi!“ Lai neſleegtu, ſahla tam fiſt par galwu, kamehr apkluffa.

„Tà nu buhs deesgan,“ Kuluds teiza. Bet tai paſchâ brihdi nahja kahdi deſmit wiſtri tſchigganeem wirſu; pee ſcheem bij Lahzi dakters. Wianni mel-leja Kihlaini. Schee pahſpehja tſchigganeem un atpeſtija wezzo, ſas wehl nebij gluſchi nohſt.

Dakters ſuhſtija weenu, lai jah; zil ahtri ween warr us Reſingem pilli peh; ſahlehm.

„Par wehlu,“ mirreis nopuhsdamees teiza, „ka-mehr tas atnahs, buhſchu nomirris. Kur tee ſlep-kawas?“ Kihlains ar pahrgreestahm azzim praſſija. Slep-kawi bij ſafeeti un gulleja netahlu no wezza.

„Winnus paſahrs,“ tà wiſch teiza, „tas man par apmeerinaſchanu.“

„Dohdeet uhdeni, man ſlahpſt!“ Weenam no teem wiſreem bij allus lihds, no ta nehma tſchiggans kahdu malku, ſas to druſzin atſpirdſinaja.

Mahju-eedſihwotaji ar ween prett manni bijuſchi, bet ſcho beidsamo reis tat nebuhs mannim pretti! Wai gribbeet mirreja wehleſchanohs peepildihſt?“

„Ja til eeſpehjam.“

„Irr gan eeſpehjam,“ Kihlains ſchehlojahs.

„Bet wai tas buhs derrigs?“

„Tà eet paſaulè, tas weenigs lahs darbs, ko gribbu darriht teef wehl aiſkawehts.“

„Netiks ne kahdâ wiſſè aiſkawehts,“ Lahzi dakters teiza, „apſohlohs Jums, ka to wehleſchanohs peepildihſchu.“

„Pazelleet man druſzin galwu, man affins tell ſaklâ. Tà, nu warru labbaſ dwaſchu wiſkt. Kad buhſchu nomirris, tad atahrdeet ſwahrlu ohderi, fur kahdus papihrus atraddiſeet — apſohleetees, ka ne-gribbeet laſſiht.“

„To apſohlamees.“

„Labbi, labbi. Dohmaju, ka warru Jums tiz-zehſt. Usmelejeet Milli un Marku un dohdeet teem tohs papihrus. Tee ſinnahs gan, ko ar wiſ-neem darriht.“

„Dakters liſſa rohku us kruhtim, gribbedams ap-tſchambihſt, kurrâ weſtâ tee papihri. Kihlains netahwa.

„Pirms ne, kamehr buhſchu nomirris. Saffeet Millei un Markam, ka tur buhs leela baggatiba, dsihwa nauda,“ wiſch noſchehlohdams ſazzija, ka ne-warr to mantu lihds nemt. Beidsamu azzumirkli wiſch pazehla duhri un diwi reiſes ſauza: „Es Lewi padarriju par nabbagu! Ar ſcheem wahrdeem nomirra.“

„Papihri iſrahdija, ka Sir Endikam nepeederreja wiſ tahs muſſchahs un pillis, jo wiſch bij Kih-laina, ta tſchiggana, dehls; ſchahs mantas peederreja Markam un Millei. Kad Markus nelaitu Sir Endik barona gaſpaſchai peedſimma, tad tſchiggani to noſagga. Loreis tad norakſtija grahmatu, tà tas behrniahſch iſſkattijees; wiſnam bij us kruhtim ih-paſcha ſarkana ſihme, ſas tà rohſas piſkſti iſſkattijahs, to Markus raddi, ſas wehl dsihwi, labbi ſin-naja. Us tahdu wiſſi palikka nelaitis Sir Endiks bes dehla, un ſohlijahs tadeht no ſawas paſpaſchas ſchirtees. Nu Sir Endik gaſpaſchai Deews dewa meitiu, un Kihlaina ſewai ap to paſchu laiku raddahs dehls. Tad nu Sir Endik gaſpaſcha, gribbedama ſawam fungam preeku darriht, miſja ar Kihlaini. Tà tiſſa tſchiggana dehls par lungu un Wille par tſchigganeeti. Ka Markus tahs meitas dehls, tas til bij tahda iſpauſta walloda, lai neittu behrns mellehts. To ta Margreete arri ſinnaja — bij wezza mahte. Wianna to arri beidsiht apleezinaja.

Kad nu Sir Endik gaſpaſchai beidsama ſtunda nahja, tad wianna, ſawu ſirdi atweeglinadama, rakſtija

wissu to notiffumu grabmatâ un ar sawa funga sehgele aisssehgeleja. Bet tschiggana seewa tur bij par emmu un nosagga tiklab to norastu par Marku lâ arri to par Milli. — Wijs tas tikla zaur teefahm smalki ismellehts un ar leezineekeem apstipri-nahts, un Markus libhs ar Milli par ihsteem nelaika Sir Endil barona behrneem atsihti. Marka un Milles tehwa-brahtha gaspascha dabbuja sawu Annianu atpaktat un dsihwoja laimigi sawâs muischâs. Sinks, Kuluds un Keileis dabbuja nahwes strahpi, Sullens un tas palfchais Sir Endil tikla noteefati, zauru muhschu zetumâ sehdeht; jo pirmais tikla Kihlainam behrnu nomohziht un prahstigu zilwelu ahrprahstigu nammâ turreht, un ohtris — Sullens pee tam palihdseja.

Keilei Behters jau fenn bij ar meldera meitu apprezjees un strahdaja arri sawu ammatu preefsch Marka. Behters warr buht nu nopratta, fur tahs deggofschahs azis Markam zehlschahs.

Weidsoht të nomannam, ka tee wahrdi pateefiba, kas salka:

„Beemefleschu tohs tehwu grehtus pee behrneem libhs trescham un zetturtam augumam, bet kas manni mihl un mannus bauflus turr, darrischi labbu libhs tuhstoscham augumam.“ S. N.

Ro starke scho pawassar' stahsta.

Us leelahs pasauls-juhras filleem wilnaem ar Indijas prezzehm peelahbeta fugge peld atpaktat us Giropu. Preezadamees fugges-taudis, gaida kad warretu tehwssemes frastus eeraudsiht, fur pehz garra zetta atkal pee sawejeem warr isduffetees un atkal us jauna zetta fataisitees. Fugges-taudis irr lâ putni, kas nekir ilgi nepaleef, no weenas pilssehtas us ohtru brauz un us saufuma buhdami pehz juhraz dsihwes ilgojahs. Warr buht, ka tee putni, kas par seemu pee mums nedsihwo un pahp plat-tahm juhrahm us sweschahm semmehm skreen, ka tee juhraz-brauzeju dabbu pasihst un nomannidami, ka weens ohtram lihdsinajahs, fuggeneekeem labprahst ustizzahs us mastem nolaisdamees, lai warretu atpubstees. Leefahs, ka schee putni luhgtahs, lai winnu nedsem probjam, jo tad teem janosihstsoht.

Fuggeneeki saproht gan tahdu luhgschanu un neleeds, teem gaisa reisneekeem us fugges kahdu brihdi padsihwoht. To tee diwi starke, kas us fugges bij, arri sapratta un us garraka mastia sehdedami aiss preekem plahstija spahrnus un parkschinaja, weens ohtram stahstidami, lo us ta garra zetta peedsihwojuschi. Un netaisibu salkoht, starke, warr daudj to pastahstihst; ja kas puss gaddu, lâ starke, deenas widdus Ahstija nodsihwo un tad atkal us Giropu nahl, tas warr daudj redseht un dsirdeht, tas arri deefgan gudris, zekku atrast, lo dasch labb no zilwekem wehl nesinn, lai gan semmes aprahstischanu mahzahs. Kad starke spahrnus plahtha un saklus staipe, ka zilwekam jasmehjahs, tad starke daschureis stahsta weens ohtram behdigas sinnaas, par to

newarretu wis smeetees, ja schee putna wallodu saprastu. Daudj reis winni par zilwekem isrunnajahs, jo tee zilwekus mihto, tapehz arri zittur ne fur, ka zilweku tuweene sewim perreli taifa. Par zilwekem arri schee diwi starke isrunnajahs, kas us fugges bij.

„Es dsihwoju,“ pirmais starke teiza, „Indija, flaita palmu kohla gallotne ne tahlu no tahs weetas, fur Indeeschi sawas kruhses ar nomirruschu pelneem paglabba, jo tur mirroni teef fadefsinati. Katru nakt mehnescham spihdoht, lauwahm un tihgereem brehzohht nahza us scho weetu kahda jauna bruhna Indeeschu meita. Winna peederreja pee braminu t. i. preefteru kahrtas un neffa katru nakt furwiti ar kohku augleem, un faldeem ehdeeneem to us kappeem nolisdama. Pa preefschu winna tik nahza tadeht, ka furwihts janefs, jo winnu tizziba to pawehl,*) bet pehz tam winna to weetu arri zittas kahdas wehleschanahs deht apmelleja. Tur kas aiss kalnina nokustejahs, winsch skattahs zaur kruhmeem. Wai nebehgsi, daila braminu meita, jeb no leelahm bailehm newarri no weetas tikt? Tas, kas tur skattahs, peederr pee pahriju kahrtas, kas no wisseem teef faimota un apsmeeata. Winsch nedrihst tewim nedj arr zitteem no tawas kahrtas tuweene nahli; winnam naw brihw pa zekku eet, jo tur saktu kahdu no augstakas kahrtas un to padarritu netihru, tamdeht pahrijam pa mescheem un purweem ja-eet un jadsihwo! Braminu**) meita gan nobihjahs pirmo reis eeraudsidama, bet pehzal winna nabbagu pahriju jaunekli noscheloja, jo winsch par sawu dsihwibu nebehdadams, tohs ehdeenus nehma no kappeem un neffa sawai flimmai mahtei. Wai tam jauneklam, kad winnu buhtu nokehruchi! Nahwe buhtu winna alga; wai nu buhtu jamirist zaur stohpa bultu, jeb ehdeenam peeliktu nahwes sahles, ka tam, kas to bauda, gruhtha mirschana. No ta laika, fur jauneklis drebbedams istahdam luhdsahs, lai jumprawa winna dsihwibu taupe un no tam ne ka nesalka, meitene sawu furwiti wehl pilnaku peekrahwa un arri wairak reischu nahza, ne lâ pa preefschu; pehzgalla arri jauneklis newarreja wairk weens bes ohtra buht, waijadseja faredsetees un us preefschdeenam zerredameem runnahst, jo jauneem daudj, daudj zerribas un wehleschanahs, lai gan wissa pasfaule pretti buhtu, ka zerriba nepeepilbitohs. Ta winni kluffa naktis stunda mirronu pilssehtâ fastapahs; mehnesis aiss mahfuteem tik ar weenu azziskattijahs; pukles dewa saldu smarschu; ta bij debbestiga laime, bet pohsts un famaitaschana winnai blakkam. Kad kas meschâ notschaukstejahs, tad man sawa perreli sehdoht schauschallas gahja pahp lauleem, jo dohmaju, ka nahks kahds bramine, kaus jaunekli un uppurehs meiteni deewelku bildehm!

(Us preefschu beigums.)

*) Arri Latweeschi paganu laids mirronem ehdeenus us kappeem tikla.

**) Warr buht tas Latweeschu wahrds „bramans“ no scho Indeeschu wahrda „bramins“ sehlees.

No gulbeem.

Arri gulbi, täpat ka besdeligas ruddenõs prohjam eet us deen'widdeem. Winni aiseet us weenu fallu eeffsch leelabs jubras, fo par jauno Ollandi nosauz. Arri tur irr gulbi, bet to spalwas irr melnas kã piffis.

„Breesch ilgeem, ilgeem gaddeem bija wiffi gulbi balti un ta peeminnetã fallã winnu tehwiſchka. — Bet weenreis gaddijabs, ka kahda jauna gulbene ſahka beedrotees ar kraukli, nebehdadama par tehwa pamahziſchanu. Krauklis gulba meitu tã pratta ſawõs tihlõs waldſinaht un peerunnaht, ka ta dauðſahrtigi nakts laikã zitteem duffoht winnu apmelleja meſcha beesumõs, aiſmirsdama tehwa wahrduſ un ſawu balto ſpalwu tihribu.

Kad tas gaiſmã nahza, tad wezzais gulbis ſawu krittuschu behrnu atmetta un nolahdeja, ka us preeſchu winnas pehznahtkamus warreſchoht no melnaht ſpalwahm paſiht.

Berredams, ka wiſs dſimmums zaur to apkau-nohts, wiſch ſapulzinaja ſawus zittus behrnus, teem to leetu iſklaidrodams un tad atſtahja ſawu tehwiſchku. Winni gabja tahtu prohjam us ſeemeka puffi, zittu tehwaſemmi melledami. Zaur tahtahm firðs-ſahpehm un kaunu wezzajam gulbam tẽ nahwe pœnabza.

Bet jaunee newarreja ſawu nelaimigu mahſu aiſmirſt, un iſ gaddus tee us deen'widdeem atpalkat greeſahs, to apmelleht un eepreezinahht. Pehz to nahza atkal us ſawu jauno tehwiſchku, kur tee libðs ſehodeen tihri paliktuſchi un ar ſawahm baltahm ſpalwahm greſnojahs. P—ſs.

Par rohſchm.

Ugrakõs laikõs wiſſas rohſes bija ſarkanas.

Diwas rohſes ſtahweja blaſkam, weena bija iſſeedejuſt ſawã purpura greſnumã, ohtra wehl kaunigi pumpurã tinnahs.

Smuſs, raibs tauriſch taht aplahrt liddinadamees nolaidahs us iſplaukuſchu rohſi un ſazzija:

„At zit jauka tu effi, wiſſu pulku kehneene!“

Rohſe ar lepnu balſu ſkanni atbildeja: „To jau man wiſſi tawi brahli teikuſchi; woi tu ne-mahli fo labbaku ſazzihht?“

Tauriſch laidahs us ne-iſplaukuſcho rohſi un ſazzija:

„Arri tu effi ſkaiſta, mihta rohſiht, no pumpura ſawu galwinau rahdidama; lai gan ne kehneene, tomehr wehrts par tahtu palikt.“

Pumpurs azzis kaunigi us ſemmi nolaidis jo wairã noſarka un tad kluffi atbildeja! „Es neſinnu, fo tu runna, bet ta Runga ſchehlaſtiba irr manni raddijuſt.“

„Tu effi man ta mihtaka,“ tauriſch atbildeja,

Driktehts un dabbujams pee bilſchu un grahtu-driketaja Ernſt Plates, Rihgã, pee Pehtera-baſnizas.

„jo tawa firðs irr paſemmiga, tawi rohri laipnigi un tu ſlawe to Rungu.“

Tas pilno rohſi ſatreeza; wianna ſajutta ſawu aplammibu, dſirdeja ka lepniabas deht tohp atmeſta un no leela kauna un ſchehlabahm nobahleja.

No ta laika irr arriðſan baltas rohſes mannamas.

P—ſs.

Kriſtaps un Johnis.

Kriſtaps. Nu Jahn, kaſ tad ta par keſu tew un taweem brattahm ar to laſtigalu? Laudis melſch, ka juhs lohpu-aiſſtahwetaju beedribas likkumus pahrlahpuſchi. Sargatees!

Jahnis. Ko nu, brahl, puffojees. Meba ar to fo kaunu effam darrijuſchi. Bija kahda zettorta dalka ſcho kleeðſeju nomettuſchees muhſu kruhmõs un daſchureiſ, kad cerebis ſawu zekku ſtaigaju, ſchee ſwilpodami par ſtarpam manni pa turbu un par ſlinki gabnija. Täpat ſchehlojahs manni beedri arr. Nu tad gribbejam weenreis teem parahdiht, ka mehſ arr gohdu prohtam: ſazehlam prett teem karru, weenu ſawangojam un to pahrdewam wehrgoſchanã. Lai nu patſ juht, kaſ irr turba un kaſ ſlinkis.

Kriſtaps. Tad ta warreni wihti! Prett maſu putninu tſchetri gabjuſchi ſirdigã karrã! Bil tahts aſſinu-naudas dabbujat?

Jahnis. Trihs weffelus rubtus; jo taggad, kad ſchis ammatſ aiſleegts, retti kahdam irr ſchahda prezze un tadeht to kreeti aiſmaſka, kad zittureiſ bij labbi, ka puſs rubli ween warreja dabbuht.

Kriſtaps. Nu, taſ til jel buhſeet gohdu prattuſchi, ar to grehka nauðu kahdu nabbadſtau eepreezinahht?

Jahnis. Ahu! kaſ tad mums paſcheem par to puhlinu? Pa trekteri eeffchã, pa pihti ahra!

Kriſtaps. At juhs bendes-maiſi un deenas-ſagti! Paprohwejat til wehl to ammatu ſtrahdaht, tad ir es par to gabdaſchu, ka paſchi tiſſat par wangineekeem un ka jums ſillo uhdeni waijadſehs zaur ahdu ſwiht laulã! St.—

Smeeclu ſtahtini.

Baſnizã. Kahds mahzitais teizahs, nomannijis, kã' baſnij-ſaudis Deemu luhðſoht til zeeſchi rohlas lohpa turroht, ka newarroht wakkã attaiſiht, kad upura nauda jadohd.

Saules no-eeſchana. Angliſ dſirdeja leelo gabbalu, kaſ katra wakkã ſaulei no-eijoht tiſka iſſchauts, tã tã zittureiſ mums Rihgã paſchã puſs-deenã. Angliſ praſſija matroſcham. „Kaſ taſ bij?“ — Saules no-eeſchana, zits nekaſ. — „Ko?“ Angliſ eefauzahs, „wai pee Jums ſaule no-eeðama tahtu leelu trohlfni taifa?“

Atbilledams redaktehſ A. Leitan.

No Senſures atwehlehhts.

Rihgã, 3. Juni 1871.